

שם הקורס: ידע וחברה
שם המרצה: דר' ארנון קרן
סמסטר, שנה, יום ושעה: סמסטר ב', תשע"ה, יום חמישי, 14-16
דוא"ל המרצה: akeren@research.haifa.ac.il
שעות קבלה של המרצה: יום חמישי, 10-11

תיאור הקורס

האפיסטמולוגיה (תורת ההכרה) היא החקירה הפילוסופית של מושג הידע. באופן מסורתי בחנו אפיסטמולוגים את המושג הזה מתוך ראיה המתרכזת בפרט, וביחסו לעולם שמסביבו: כמעט כל הבעיות המסורתיות של האפיסטמולוגיה – שאלות אודות גבולות הידיעה, בעיית האינדוקציה, צורות מסורתיות של ספקנות – מתעוררות מתוך הניסיון להבין כיצד פרט בודד יכול לרכוש ידע מתוך המפגש שלו עם העולם שמסביבו. אלא שחלק ניכר מן הידע שלנו על העולם לא נרכש מתוך אינטראקציה שלנו עם מה שאנחנו מבקשים לדעת, אלא מתוך מפגש עם אנשים אחרים. בקורס נברר את המשמעות האפיסטמית של האספקטים החברתיים של מושג הידע ושל הניסיון להשיג ידע, תוך התמקדות באספקטים החברתיים של החקירה המדעית. בין השאלות שנבחן במהלך הקורס: מה זה לדעת, ומה זה מדע? מדוע ידיעה היא בעלת ערך מיוחד? כיצד אפשר לדעת מתוך הסתמכות על אחרים? כיצד ההכרה באספקטים החברתיים של החקירה המדעית צריכה להשפיע על המעמד המיוחד המוקנה למדע? מה המשמעות האפיסטמית של קונצנזוס מדעי וחופש מדעי?

מטרות הקורס

הקורס מבקש להעניק לתלמידים היכרות עם הפילוסופיה של הידע, ובמיוחד עם הפילוסופיה החברתית של הידע: להקנות לתלמידים מצד אחד הבנה של בעיות פילוסופיות מרכזיות הנוגעות להכרת המציאות ומצד שני היכרות עם דרכי טיעון שמשמשות בספרות הפילוסופית העכשווית. אגב כך, מבקש הקורס להקנות לתלמידים הבנה טובה יותר של מושג הידע והאתגרים שעומדים בפנינו בבואנו לרכוש ידע אודות המציאות, לצד כלים מושגיים שישרתו אותם בניסיונם לרכוש ידע בתוך סביבה אינטלקטואלית מורכבת, שבה אין הסכמה לגבי השאלה מי מחזיק בידע, וביחס לשאלה למי ראוי שנאמין.

תכני השיעורים (התכנית נתונה לשינויים)

חלק א': אפיסטמולוגיה קלאסית

1. נושא: מה זה "לדעת"?
קריאה
אפלטון: תאיטיטוס (קטעים)
תאריך: 12.3.15

2. נושא: ספקנות קרטזיאנית
קריאה
דיקרט, הגיונות, ספרים 1-3
תאריך: 19.3.15

3. נושא: בעיית האינדוקציה
קריאה
יום. מחקר בדבר בינת האדם, פרקים ד'-ה'
תאריך: 26.3.15

חלק ב': המפנה החברתי

4. נושא: גיניאולוגיה של מושג הידע
קריאה
Craig. Knowledge in the State of Nature (excerpts)
תאריך: 16.4.15

5. נושא : מדע ופסוודו-מדע
קריאה
פופר. "מדע: השערות והפרכות"
תאריך : 30.4.15
6. נושא : מדע נורמלי ומהפיכות מדעיות
קריאה
קוהן. המבנה של המהפיכות המדעיות (קטעים)
תאריך : 7.5.15
7. נושא : ידע ורלטיביזם
קריאה
בלור, ובארנס. "רלטיביזם, רציונליות והסוציולוגיה של הידע"
תאריך : 14.5.15
- חלק ג': למי להאמין?
8. נושא : ידע ועדויות
קריאה
יום, מחקר בדבר בינת האדם, פרק 10
Coady, "Testimony and Observation")
תאריך : 21.5.15
9. נושא : אמון ומדע
קריאה
Hardwig, John. "The Role of Trust in Knowledge"
תאריך : 28.5.15
10. נושא : סיכום ביניים והשלמה
קריאה
--
תאריך : 4.6.15
11. נושא : למי להאמין (I)
קריאה
Goldman, Alvin. "Experts: Which ones should you trust?"
תאריך : 11.6.15
12. נושא : סיכום, למי להאמין (II)
קריאה
--
תאריך : 18.6.15

\

נושאים לכתיבת עבודה (רשימת נושאים לדוגמא)

1. האם פסיכולוגיה היא מדע?
2. האם למדע יש סמכות?
3. על המשמעות האפיסטמית של חוסר הסכמה
4. על הערך האפיסטמי של חופש אקדמי
5. הניתוח הגניאולוגי של מושג הידע : למה בכלל אנחנו רוצי לדעת?
6. עדות מוסרית : האם ייתכן ידע מוסרי על בסיס עדות?

7. העד המומחה במשפט האמריקאי : עיון אפיסטמולוגי ב- Daubert v. Merrell Dow

...

כללי כתיבת העבודה

עבודה בסטטוס שיעור : מבחן בית או עבודה באורך של עד 4,000 מלים

עבודת בסטטוס סמינר : עד 10,000 מלים

תאריך הגשה סופית לשיעור : 1.10.2015

תאריך הגשה סופית לסמינר : 1.10.2015

העבודות יוגשו באופן אלקטרוני, דרך אתר הקורס. בנוסף לעבודות, יש להגיש למזכירות, לידי יהב רוזן, טופס הגשת עבודה.

הגשה באיחור תעשה רק לאחר הגשת בקשה לדחיה על גבי טופס מיוחד ובמקרים חריגים.